

Ohje käytössä: PREANALYTIikka

Bakteeriviljelynäyte: haavat, palovammat ja anus

HUS Diagnostiikkakeskus/KMIK/Bakteriologia

Tutkimuspyyntö

1156 –BaktVi, -Bakteeri, viljely

Tutkimuspyyntöön kirjataan potilaan henkilötiedot, näytteenottoaika, näytelaatu (esim. märkäerite tai kudospala), haavan synty tapa (esim. leikkaus- tai puremahaava), näytteenotkohdan anatominen sijainti ja bakteeriviljelyn kannalta oleelliset perussairaudet (diabetes, ASO-tauti).

Välineet

- keittosuolaliuosta / puhdasta vettä haavan puhdistamiseen
- sideharsotaitoksia näytteenottoalueen kevyeen kuivaamiseen
- kuolleen kudoksen poistamisessa (revisio) tarvittavat välineet ja steriili rengaskyretti kudospalanäytteen ottoa varten
- näytteenottotikku (tikku ei saa katkaista)
- geelikuljetusputki

Sääri – ja makuuhaavat

Ensisijainen näytemateriaali on kudospala infektoituneen haavan pohjasta.

Ennen näytteenottoa haavan pinta puhdistetaan runsaalla vedellä ja kuivataan sideharsotaitoksilla. Tämän jälkeen kuollut kudos poistetaan haavan pinnalta esim. kyretillä, minkä jälkeen haava huuhdellaan vielä keittosuolaliuksella ja kuivataan puhtailla sideharsotaitoksilla. Puhdistetun haavan pohjasta otetaan kudospala uudella steriilillä kyretillä ja se siirretään geelikuljetusputken näytetikkuun, joka laitetaan geelikuljetusputkeen.

Mikäli kudospalan ottaminen ei onnistu esim. haavan kivuliaisuuden vuoksi, voi näytteen ottaa geelikuljetusputken näytetikulla. Tällöin haava puhdistetaan edellä kuvatulla tavalla ja näyte otetaan näytetikkuhaavan pohjaan painaen ja pyörittäen niin, että haavan pohjasta irtoaa kudospalaa tikun kärkeen. Tikku laitetaan geelikuljetusputkeen.

Ohje käytössä: PREANALYTIikka

Pisto -, viilto-, leikkaus-, tms. traumaattiset haavat

Haava huuhdellaan runsaalla keittosuolaliuoksella tai puhtaalla vedellä. Ylimääräinen neste imeytetään sideharsotaitokseen. Jos haavassa tai ruhjeessa on kuollutta kudosta, se tulee poistaa kirurgisesti paikallispuudutuksessa ennen näytteenottoa. Kirurgisen puhdistuksen jälkeen haava huuhdellaan vielä keittosuolaliuoksella ja kuivataan puhtailla sideharsotaitoksilla. Näyte otetaan geelikuljetusputken näytetikkaa haavan pohjalla painaen ja pyörittäen niin, että haavan pohjasta irtoaa kudostenestettä tikun kärkeen. Tikku laitetaan geelikuljetusputkeen.

Palovammat

Ensisijainen näytemateriaali on kudospala infektoituneen haavan pohjasta. Palovammasta voi ottaa näytteen myös geelikuljetusputken näytetikulla. Riippumatta siitä onko näyte kudospala vai tikkunäyte, tulee haavan puhdistus ja näytteenotto suoritetaan samalla tavoin kuin sääri- ja makuuhaavoille.

Ihosiirrännäisen alta otettava bakteeriviljelynäyte otetaan kuten leikkaushaavan bakteeriviljelynäyte.

Anusnäytteet

Peräaukon alue puhdistetaan näkyvästä liasta/ulosteesta runsaalla vedellä ja sideharsotaitoksilla. Näyte otetaan geelikuljetusputken näytetikulla, jota hangataan peräaukon alueen poimuissa ja iholla tai selvästi infektoituneella alueella. Tikku laitetaan geelikuljetusputkeen.

Näytteen säilytys

Kaikki näytteet on toimitettava laboratorioon mahdollisimman pian. Kuljetusta odotettaessa näytteitä säilytetään huoneenlämmössä. Yli vuorokauden säilytys jääkaapissa.

Tiedustelut: Bakteriologian laboratorio, puh. (09) 471 73040